

BAKTÉRIE REZISTENTNÉ VOČI ANTIBIOTIKÁM

Ohrozenie bezpečnosti pacientov v nemocniciach

Baktérie rezistentné voči antibiotikám sa stali každodenným problémom v nemocniciach v celej Európe. Infekcie baktériami rezistentnými voči antibiotikám sťažujú vhodnú liečbu antibiotikami a môžu spôsobovať komplikácie pacientom, čo má za následok dlhší pobyt v nemocnici, závažnejšie ochorenie a niekedy úmrtie.

Antibiotiká – budte opatrní

Zneužívanie antibiotík je jedným z hlavných faktorov spôsobujúcich rezistenciu voči antibiotikám v nemocniciach. Zneužívanie antibiotík je, bohužiaľ, veľmi bežné. Je napríklad veľmi pravdepodobné, že pacienti dostanú antibiotiká počas pobytu v nemocnici, pričom v štúdiách sa uvádza, že 50 % všetkých užití antibiotík v nemocniciach môže byť nevhodné.

K zneužívaniu antibiotík patrí napríklad:

- Zbytočné predpisovanie antibiotík
- Oneskorené podávanie antibiotík u kriticky chorých pacientov
- Príliš časté užívanie širokospektrálnych antibiotík alebo nesprávne užívanie úzkospektrálnych antibiotík
- Menšia alebo väčšia dávka antibiotík, než je vhodné pre konkrétneho pacienta
- Príliš krátke alebo príliš dlhé obdobie liečby antibiotikami
- Neupravenie liečby antibiotikami po získaní výsledkov mikrobiologických kultúr

Rozvážnym užívaním antibiotík je možné predchádzať novým výskytom a selekcii baktérií rezistentných voči antibiotikám. Aktívnu úlohu pri znižovaní množstva baktérií rezistentných voči antibiotikám môžu zohravať všetci predpisujúci lekári v nemocniciach.

Zníženiu rezistencie voči antibiotikám v nemocniciach môžu pomôcť opatrenia na kontrolu predpisovania antibiotík. K takýmto opatreniam patria:

1. Získanie kultúr

Pred začatím empirickej liečby antibiotikami odoberte vhodné a rané kultúry a liečbu antibiotikami upravte na základe výsledkov týchto kultúr.

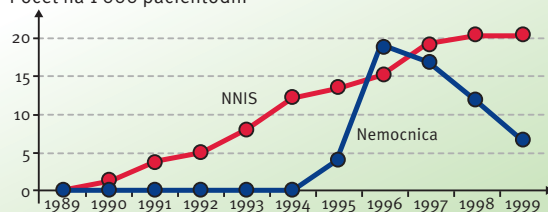
2. Sledovanie lokálnych modelov rezistencie voči antibiotikám

Zistenie lokálnych modelov rezistencie voči antibiotikám (antibiogramy) umožňuje výber vhodnej počiatkovej empirickej liečby antibiotikami.

3. Konzultácia s odborníkmi

Svoje rozhodnutia v oblasti liečby antibiotikami počas pobytu pacienta prijímajte po porade s odborníkmi na infekčné ochorenia, mikrobiológmi a lekárnikmi.

Počet na 1 000 pacientodní

Zdroj: Carling P, Fung T, Killion A, Terrin N, Barza M. Favorable impact of a multidisciplinary antibiotic management program conducted during 7 years. *Infect Control Hosp Epidemiol.* 2003 Sep;24(9):699-706

V štúdiách sa uvádza, že znižovať množstvo rezistentných baktérií pomáhajú programy riadenia antibiotík:

Množstvo baktérií Enterococci rezistentných voči vankomycínu v nemocnici pred realizáciou programu riadenia antibiotík a po nej v porovnaní s množstvom baktérií v nemocniciach podobnej veľkosti s národným systémom surveillance nozokomiálnych nákaz (NNIS)*.

Deň zvyšovania povedomia o antibiotikách je európskou iniciatívou v oblasti zdravia. Ďalšie informácie nájdete na stránke:

* NNIS teraz existuje pod názvom národná sieť pre bezpečnosť zdravotnej starostlivosti (National Healthcare Safety Network, NHSN).

Zdroje: European Antibiotic Resistance Surveillance System [database on the Internet]. RIVM. 2009 [cited March 30, 2010]. Available from: <http://www.rivm.nl/earss/database/>. Davey P, Brown E, Fenelon L, Finch R, Gould I, Hartman G, et al. Interventions to improve antibiotic prescribing practices for hospital inpatients. *Cochrane Database Syst Rev.* 2005(4):CD003543. Cosgrove SE, Carmeli Y. The impact of antimicrobial resistance on health and economic outcomes. *Clin Infect Dis.* 2003 Jun 1;36(11):1433-7. Roberts RR, Hota B, Ahmad I, Scott RD, 2nd, Foster SD, Abbasi F, et al. Hospital and societal costs of antimicrobial-resistant infections in a Chicago teaching hospital: implications for antibiotic stewardship. *Clin Infect Dis.* 2009 Oct 15;49(8):1175-84. Kollef MH, Sherman G, Ward S, Fraser VJ. Inadequate antimicrobial treatment of infections: a risk factor for hospital mortality among critically ill patients. *Chest.* 1999 Feb;115(2):462-74. Ibrahim EH, Sherman G, Ward S, Fraser VJ, Kollef MH. The influence of inadequate antimicrobial treatment of bloodstream infections on patient outcomes in the ICU setting. *Chest.* 2000 Jul;118(1):146-55. Lodise TP, McKinnon PS, Swiderski L, Rybak MJ. Outcomes analysis of delayed antibiotic treatment for hospital-acquired *Staphylococcus aureus* bacteremia. *Clin Infect Dis.* 2003 Jun 1;36(11):1418-23. Alvarez-Lerma F. Modification of empiric antibiotic treatment in patients with pneumonia acquired in the intensive care unit. ICU-Acquired Pneumonia Study Group. *Intensive Care Med.* 1996 May;22(5):387-94. ECDC, EMA. ECDC/EMA Joint Technical Report: The bacterial challenge: time to react 2009. Willemssen I, Groenhuijzen A, Bogaers D, Stuurman A, van Keulen P, Kluytmans J. Appropriateness of antimicrobial therapy measured by repeated prevalence surveys. *Antimicrob Agents Chemother.* 2007 Mar;51(3):864-7. Singh N, Yu VL. Rational empiric antibiotic prescription in the ICU. *Chest.* 2000 May;117(5):1496-9. Lepper PM, Grusa E, Reichl H, Högel J, Trautmann M. Consumption of imipenem correlates with beta-lactam resistance in *Pseudomonas aeruginosa*. *Antimicrob Agents Chemother.* 2002 Sep;46(9):2920-5. Gyssens IC, van den Broek PJ, Kullberg BJ, Hekster Y, van der Meer JW. Optimizing antimicrobial therapy. A method for antimicrobial drug use evaluation. *J Antimicrob Chemother.* 1992 Nov;30(5):724-7. Carling P, Fung T, Killion A, Terrin N, Barza M. Favorable impact of a multidisciplinary antibiotic management program conducted during 7 years. *Infect Control Hosp Epidemiol.* 2003 Sep;24(9):699-706. Byl B, Clevelenbergh P, Jacobs F, Struelens MJ, Zech F, Kentos A, et al. Impact of infectious diseases specialists and microbiological data on the appropriateness of antimicrobial therapy for bacteremia. *Clin Infect Dis.* 1999 Jul;29(1):60-6; discussion 7-8. Beardsley JR, Williamson JC, Johnson JW, Ohl CA, Karchmer TB, Bowton DL. Using local microbiologic data to develop institution-specific guidelines for the treatment of hospital-acquired pneumonia. *Chest.* 2006 Sep;130(3):787-93. Rello J, Gallego M, Mariscal D, Sonora R, Valles J. The value of routine microbial investigation in ventilator-associated pneumonia. *Am J Respir Crit Care Med.* 1997 Jul;156(1):196-200.